

Referat gosp. dom.

Kurs instr. gosp. dom. (mies.) rozpoczął się już dn. 27 czerwca r. b. Przyjazd uczestniczek nastąpił dn. 26 czerwca. W dniu rozpoczęcia Kursu uczestniczki wysłuchały Mszy św. w Ostrej Bramie. Lokal kursu mieści się przy ul. Bazylińskiej 2 m. 20, tel. 16—25.

Przew.—Ks. Asystenci i Rodzice Druchen Instr. w czasie swego pobytu w Wilnie proszeni są o odwiedzanie Kursu. Przerwa obiadowa od 13—15.

Komunikat gospodarczy dla Pań.

Chcąc przyjść Paniom, wyjeżdżającym na letniska, z pomocą komunikujemy, że kurs instr. gosp. dom. przyjmuje obstatunki na przetwory owocowe i warzywne po cenach kosztów plus 50 gr. od słoika niezależnie od wielkości. Zgłoszenie imienne pisemne lub osobiście z podaniem jakich i ile przetworów Panie sobie życzą prosimy nadsyłać do K. S. M. Ż. w Wilnie ul. Zamkowa 6. Ref. gosp. dom. do dn. 1-go sierpnia. Późniejszych zgłoszeń nie uwzględniamy.

Referat oświatowy.

Kurs świetlny został zakończony dn. 2 czerwca r. b. Uroczystość zakończenia zaszczylił swoją obecnością J. E. Ks. Arcybiskup R. Jałbrzykowski. Kurs ukończyło 55 Druchenek z terenu całej Archidiecezji. Uczestniczki Kursu otrzymały „Dyplomy Druchen” po egzaminach z Pierwszej Książki K. Z. M. Ż. oraz zaświadczenie z przesłuchania Kursu.

Nazwisk uczestniczek Kursu nie podajemy z powodu braku miejsca.

Ref. P. R.

Lipteo w P. R.—miesiąc, kiedy roślinki w szybkim tempie rosną, należy zwrócić uwagę na *wzruszanie ziemi* zwłaszcza po *ulewnych deszczach i dłuższej trwałej suszy*. Jeżeli warunki miejscowe i czas pozwala, należy roślinki podlać, lepiej rozcieńczoną gnojówką (1 wiadro gnojówki—4 wiadra wody), która zastępuje saletrę. Gnojówką podlać można kilka razy w odstępach 2—3 tyg. szczególnie roślinki słabiej rosnące.

Szkodniki i choroby roślin wyrządzają konkursistkom dotkliwe szkody. Często trzeba przejrzeć poletko, czy nic nie grozi naszym roślinkom.

Zapiski w dzienniczkach prowadzimy stale i systematycznie, nie zaniedbując żadnych prac i spostrzeżeń zaobserwowanych na poletku.

PW. Ks. Proboszcz w Juchnowcu
p-ta Juchnowiec pow. Białystok
dla Oddziału K. S. M. Ż. *Y*

WIADOMOSCI AKCJI KATOLICKIEJ

ARCHIDIECEZJI WILEŃSKIEJ

MIESIĘCZNIK

Nr. 7-8

Lipiec—Sierpień

1938

WIADOMOŚCI AKCJI KATOLICKIEJ

ARCHIDIECEZJI WILEŃSKIEJ

Nr. 7—8

Lipiec—Sierpień 1938

Rok III

WARUNKI PRENUMERATY:

Rocznie 3,—zł.
Kwartalnie 0,75 „
Pojedynczy egzemplarz 0,25 „

Prenumeratę przysyłać należy pod adresem: **Wilno, Zamkowa 6—1** lub na konto P. K. O. 700.240. Właściciel konta: Archidiecezjalny Instytut Akcji Katolickiej.

TREŚĆ:

1. Archidiecezjalny Instytut Akcji Katolickiej Str. 1
2. Referat Krucjaty Eucharystycznej „ 3
3. Katolickie Stowarzyszenie Kobiet „
4. Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej „ 22
5. Katolickie Stowarzyszenie Mężów „ 4
6. Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej „ 15

BRZMIENIE KONT P. K. O. STOWARZYSZEŃ AKCJI KATOLICKIEJ:

Archidiecezjalny Instytut Akcji Katolickiej konto P. K. O. **700.240.**
Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej konto P. K. O. **700.317.**
Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej konto P. K. O. **146.434.**
Katolickie Stowarzyszenie Kobiet konto P. K. O. **146.694.**

WYDAWCA: ARCHIDIECEZJALNY INSTYTUT AKCJI KATOLICKIEJ
REDAKTOR: HENRYK CHMIELEWSKI

— ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: WILNO, ZAMKOWA 6—1 —

Druk. „POLONIA” WILNO, ul. Zamkowa 6.

WIADOMOŚCI AKCJI KATOLICKIEJ

ARCHIDIECEZJI WILEŃSKIEJ

MIESIĘCZNIK

Nr. 7—8

Lipiec—Sierpień 1938

Rok III

NIECH BĘDZIE POCHWALONY JEZUS CHRYSTUS

ARCHIDIECEZJALNY INSTYTUT AKCJI KATOLICKIEJ

I. Rekolekcje zamknięte.

Ojciec św. Pius XI w encyklice „Mens Nostra” nawołuje katolików, a przede wszystkim pracujących w A. K., do odbywania zamkniętych rekolekcji. „Idźcie wszyscy na rekolekcje” — oto wezwanie Namiestnika Chrystusowego.

Społeczeństwo w naszej archidiecezji jeszcze nie dostatecznie rozumie doniosłe znaczenie tych ćwiczeń duchownych.

Zarządy Dek. i Paraf. A. K. powinny dać dobry przykład, zaczynając propagandę zamkniętych rekolekcji od siebie.

Dla zamkniętych rekolekcji jest przeznaczony specjalny dom w Kalwarji pod Wilnem, prowadzony przez Ks. Kan. Stanisława Miłkowskiego.

Można takie rekolekcje urządzać w odpowiednio do tego przystosowanych lokalach w różnych punktach archidiecezji jak naprz. przy klasztorach lub domach A. K.

W r. ub. Arch. Inst. A. K. organizował w 4-ch serjach zamknięte rekolekcje dla organistów i instruktorów A. K.

W sierpniu r. b. zamierza przeprowadzić takie rekolekcje dla katechetów szkół i instruktorów dekanalnych A. K.

II. Co Z. P. A. K. uwzględni w swych pracach?

1. Urządzi akademję w dniu kapłańskim (List pasterski znajduje się w Nr. 25 „Tygodnika Katol.—Nasz. Przyjaciel”).

2. Przyczyni się do opieki nad dziećmi na pastwiskach.
3. Postara się o usunięcie niebezpieczeństwa zgorzenia z okazji „plażowania” przez spowodowanie urządzenia osobnych plaż dla odmiennej płci.

4. Przyczyni się do tego, by członkowie A. K. poznali dobrze statuty, regulaminy i instrukcje swych organizacji.

5. Dopomoże zebrać funduszy druhom do wzięcia udziału w zlocie-pielgrzymce w Częstochowie 17 i 18. IX r. b.

Wizytacja Jego Eksceleńcji Księdza Arcybiskupa.

Poniżej podajemy rozkład wizytacji kanonicznych Jego Eksceleńcji Księdza Arcybiskupa Metropolity Wileńskiego Romualda Jalbrzykowskiego. Jego Eksceleńcja w czasie wizytacji kanonicznych dokona wizytacji organizacji Akcji Katolickiej.

W związku z powyższem Zarządy Parafjalne Akcji Katolickiej powinny dopilnować aby wszystkie organizacje Akcji Katolickiej wzięły udział w powitaniu Jego Eksceleńcji, przygotowały do wizytacji swoje lokale i księgowość. Prezosi każdej organizacji powinni przygotować sprawozdania z pracy.

Rozkład wizytacji:

12 VII. godz. 16 — przyjazd do Oszmiany (wizytacja i bierzmowanie).	24 VIII. godz. 12 — Sużany.
13 VII. godz. 6 — konsekracja kościoła w Oszmianie.	25 VIII. „ 8 — Niemenczyn.
24 VII. godz. 10 — Orany.	25 VIII. „ 14 — Bujwidze.
28 VII. „ 8 — przyjazd do Bobrowszczyzny.	26 VIII. „ 9 — Bezdany.
31 VII. godz. 8 — N. Wilejka.	26 VIII. „ 12 — Laurowo.
7 VIII. „ 8 — Landwarów.	28 VIII. „ 8 — Bystrzyca.
11 VIII. „ 9 — Olkieni.	28 VIII. „ 11 — Worniany.
14 VIII. „ 8 — Troki.	29 VIII. „ 8 — Michaliszki.
15 VIII. „ 9 — Rudziszki.	29 VIII. „ 13 — Gierwiaty.
16 VIII. „ 9 — Poluknia.	30 VIII. „ 9 — Ostrowiec.
16 VIII. „ 13 — Rudniki.	30 VIII. „ 14 — Szumsk.
17 VIII. „ 9 — Biała Waka.	31 VIII. „ 8 — Ławaryszki.
18 VIII. „ 9 — Stare Troki.	31 VIII. „ 14 — Mickuny.
19 VIII. „ 10 — Rykonty.	1 IX. „ 8 — Miedniki.
20 VIII. „ 8 — Szyłany.	1 IX. „ 14 — Rukojnie.
20 VIII. „ 12 — Suderwa.	2 IX. „ 9 — Taboryski.
21 VIII. „ 8 — Mejszagoła.	2 IX. „ 14 — Onżadów.
21 VIII. „ 15 — Olany.	4 IX. „ 8 — Turgiele.
22 VIII. „ 8 — Dukszy Pi-jarskie.	5 IX. „ 8 — Rudomino.
22 VIII. „ 13 — Korwie.	6 IX. „ 8 — Porudomino.
23 VIII. „ 9 — Podbrzezie.	6 IX. „ 12 — Czarny Bór.
24 VIII. „ 8 — Jęczmieniszki	7 IX. „ 8 — Jaszuny.
	8 IX. „ 8 — Soleczniki Wielkie.
	8 IX. „ 15 — Soleczniki Małe.
	11 IX. „ 8 — Kalwarja.

Referat Krucjaty Eucharystycznej.

Projekt pracy na rok 1938-39

Nasza parafia.

W pracy wychowawczej w K. E. należy stale zwracać uwagę na 2 momenty: 1) kształcenie charakteru poszczególnych jednostek, 2) wdrażanie do życia społecznego w Kościele świętym. Zarówno każda jednostka, jak i każdy zespół biorą udział w życiu Kościoła przez udział w życiu swojej parafii. Dlatego też należy zaprawiać działalność do świadomego udziału w życiu parafjalnym. Będzie to urzeczywistnieniem myśli Ojca świętego o K. E., jako przedszkolu Akcji Katolickiej. Na przyszły rok szkolny obok pracy, zmierzającej do wyrobienia osobistego rycerzy, wysuwa się projekt pracy zespołowej pod ogólnym tytułem: „Nasza parafia”.

Praca ta ma na celu: a) zapoznanie działwy z parafią, b) wyrobienie umiejętności pracy zespołowej, c) zaprawianie do świadomego udziału w życiu parafjalnym.

a) W celu zapoznania działwy z parafią można podać do opracowania następujące punkty:

1. Patron parafii
2. Krótka historia kościoła parafjalnego.
3. Wnętrze kościoła: rzeczy konieczne i osobliwości.
4. Zarząd parafii.
5. Rozległość parafii. Ilość parafjan i inowierców.
6. Życie parafjalne (organizacje, ich cel i praca).
7. Co się robi w celu zaradzenia duchowym potrzebom parafii (czytelnictwo, opieka nad dziećmi i t. p.).

b) W pracy nad zaznajomieniem się z własną parafią powinien wziąć udział cały zespół rycerzy (rek) K. E. Wyodrębnią się tu takie momenty: 1. Omówienie ogólne tematu i podział pracy pomiędzy dziećmi. Nad każdym poszczególnym tematem (z powyżej wyszczególnionych) zabierze się do pracy mniejszy lub większy zespół dzieci, zależnie od potrzeby pracy w organizacji—idzie o to, by każde dziecko wiedziało, co ma robić i w jaki sposób jego własna praca wchodzi w całość tematu.

2. W biegu pracy trzeba odróżniać momenty zbierania i opracowywania materiału.

Zbierać odnośny materiał można przez czytanie, zasięgnięcie wiadomości u ks. proboszcza, zbieranie fotografii, opisów, rysowanie obrazków i t. p.

Opracować zebrany materiał można w referatach, mapach, zestawieniach liczbowych, wykresach i t. p.

3. Na zakończenie trzeba zestawić całość pracy, która da możliwość zapoznania się z parafją. Można to zrobić w formie wystawy lub pokazu dla całej szkoły, a nawet starszego społeczeństwa. Ten moment ma wielkie znaczenie wychowawcze w pracy zespołowej, gdyż pozwala dzieciom ogarnąć całość, poznać własny udział w pracy zespołu i daje możliwość odczuć radość z dokonanego czynu.

c) Po zapoznaniu się z parafją i jej życiem trzeba pobudzić dzieci do zastanowienia się nad tym, „co możemy znaleźć dla kościoła parafjalnego i jaki udział weźmiemy w życiu parafjalnym?”

W tej pracy wyodrębnia się 3 momenty: 1) omówienie i zorganizowanie pracy, 2) przygotowanie się, 3) wykonanie zamierzenia.

Byłoby rzeczą bardzo pożądaną, by prace poszczególnych Krucjat były przesyłane do Referatu Krucjaty Eucharystycznej przy KSK Wilno, Uniwersytecka 9 m. 10, gdyż przy końcu roku szkolnego projektuje się urządzenie wystawy p. t. „Nasza parafja”. Byłby to bardzo ciekawy i pouczający dla dzieci przegląd prac zespołowych Krucjat. Te prace mogłyby także służyć jako materiał do dalszej pracy — bliższego zapoznania się z całą diecezją.

KATOLICKIE STOWARZYSZENIE MĘŻÓW

Sprawozdanie

ze Zjazdu Delegowanych Katolickiego Stowarzyszenia Mężów Arch. Wileńskiej odbytego w dniach 3 i 4 czerwca 1938 r. w Wilnie.

Zjazd rozpoczął się nabożeństwem o godz. 8.30 w Bazylice, które celebrował J. E. ks. Arcybiskup Metropolita Wileński R. Jałbrzykowski.

Po Mszy św. J. E. X. Arcybiskup Metropolita serdecznie przemówił do Delegatów podkreślając rolę mężczyzn w życiu rodzinnym i społecznym, oraz scharakteryzował działalność organizacji męskich wchodzących w skład Akcji Katolickiej, życząc najserdeczniej dalszego pogłębienia zasad katolickich, męskiego stanowiska w sprawach bieżących, oraz najowocniejszych skutków w pracy dla dobra Kościoła, Społeczeństwa i Ojczyzny.

PROTOKÓŁ

Zjazdu Delegowanych Katolickiego Stowarzyszenia Mężów Archid. Wileńskiej odbytego dnia 3 i 4-go czerwca 1938 r. przy udziale 115 delegatów.

Obrady odbywały się w sali Chrz. Zw. Zawodowych przy ul. Metropolitanej Nr. 1.

PROGRAM ZJAZDU

- Dzień 3 czerwca, godz. 8.30—Msza św. w Bazylice Katedralnej.
Godz. 10—1. Otwarcie Zjazdu—p. prezes Adwokat Marjan Kosiński.
2. Wybór prezydium
3. Stwierdzenie obecności.
4. Sprawozdanie z pracy K. S. Mężów za rok 1937—ks. mgr. Aleksander Mościcki—sekr. gener. K. S. M.
5. Sprawozdanie kasowe—ref. p. Władysław Ostrowski.
6. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej — ref. p. Wacław Olszewski — przewod. Komisji Rewizyjnej.
7. Dyskusja nad sprawozdaniami.
8. Uchwalenie absolutorium Zarządowi i wybory nowego Zarządu.
9. Budżet Stowarzyszenia na rok 1938 i uchwalenie składek członkowskich—ref. p. Piotr Kudukis.
10. Program pracy K. S. Mężów na rok 1938—ref. p. mjr. Pilczewski.
11. Dyskusja nad programem pracy.
12. Wybór Delegatów na Zjazd Związkowy do Warszawy.
13. Wnioski i Rezolucje.
14. Wolne głosy.
15. Zamknięcie Zjazdu.

Dnia 4 czerwca

- Godz. 9-ta 1. „O potrzebie prasy katolickiej—ref. p. Teodor Konopko.
2. „Zadanie K. S. Mężów w dobie obecnej” — ref. p. mjr. Stanisław Pilczewski.
3. „Ustrój Chrześcijańsko-Społeczny (korporacjonizm)—ref. p. mgr. Henryk Chmielewski.
4. „Cel i zadanie Związków Zawodowych” — ref. ks. mgr. Aleksander Mościcki.

Dnia 5 czerwca — Pielgrzymka do Kalwarii.

Przed rozpoczęciem obrad zebrani uczcili pamięć zmarłych kolegów K.S.M. i prezesa Arch. Inst. Akcji Katolickiej ś. p. Feliksa Florjana Świeżyńskiego przez odmówienie „Anioł Pański”.

1. Obrady Walnego Zjazdu Delegowanych otworzył Prezes Katolickiego Stowarzyszenia Mężów—p. adwokat Marjan Kosiński, witając Ks. Dr. Pawlinę Delegata Zarządu Katol. Zw. Mężów, Ks. Dyr. Arch. Inst. Ak. Kat. Romualda Swirkowskiego, przedstawicieli bratnich organizacji A. K., oraz przybyłych na Zjazd pp. Delegatów.

2. Sekr. Gen. X. mgr. A. Mościcki stwierdził, że w Zjeździe bierze udział 115 delegatów.

3. Do prezydium Zjazdu powołano pp. Harasimowicza Leonarda z Białegostoku, Chwieckowicza Wiktora z Głębockiego, Ziółkowskiego Stanisława z Moniek, Nowickiego Lucjana z Zdzięcioła, Andreckiego Zygmunta z Wilna i na sekretarza p. Małyszko Piotra z N-Wilejki.

P. Prezes adwokat M. Kosiński otwierając Zjazd wygłosił okolicznościowe przemówienie o zadaniach KSMężów, podkreślając, by w dalszej pracy zwracano uwagę na wyrobienie wewnętrzne i konkretne ustosunkowanie się do spraw bieżących członków KSMężów.

Następnie powitali i zaszczytili swoją obecnością Zjazd Delegat K. Zw. Mężów Ks. Dr. Pawlina, w imieniu Arch. Inst. Ak. Kat. ks. Dyr. Romuald Świrkowski, i p. Jadwiga Roszkowska w imieniu KSK. Życzenia p. prezesa Arch. Inst. Ak. Kat. Jana Oskwarek-Sierosławskiego zachęcające do dalszej wytrwałej pracy, oraz życzenia nadesłane przez KSMężów diecezji Kieleckiej odczytał ks. mgr A. Mościcki.

Uchwalano wysłać depesze hołdownicze do J. Em. X. Nuncjusza jako przedstawiciela Stolicy Apostolskiej, J. E. X. Kardynała Karkowskiego—Protektora K.Z.M. i J.Em. X. Kardynała Prymasa Hłonda.

Na które otrzymano następujące odpowiedzi:

Arceybiskup Warszawski
Dnia 4 czerwca 1938 r.
Nr. 3113.

Do WJKs. Mościckiego

Sekretarza Katolickiego Stowarzyszenia Mężów w Wilnie.

Praca zwarta Katolickich Mężów w łączności ze swoimi biskupami i Ojcem Świętym, jest w obecnych czasach konieczną.

Cieszę się więc z prac Stowarzyszeń Katolickich Mężów i ducha jaki cel ożywia.

Dziękuję za uczucia Wasze i łączę błogosławieństwo pasterskie.

† Aleksander Kardynał Kakowski

Nuntiatura Apostolica
Poloniae

Warszawa- 4 czerwca 1938 r.

Za przesłane drogą telegraficzną wyrazy czci i przywiązania względem Stolicy Apostolskiej i Jej Przedstawiciela w Polsce akładam zjazdowi delegowanych Katolickiego Stowarzyszenia Mężów Archidiecezji Wileńskiej na ręce Czcigodnego P. Prezesa Kosińskiego i Przewielebnego Ks. Sekretarza Al. Mościckiego serdeczne podziękowania i jak najlepsze życzenia.

Negotiis Sanctae Sedis
in Polonia Republica expediendis
praepositus

A. Pacini

Kancelaria Prymasa Polski,

Do Zarządu

Katolickiego Stowarzyszenia Mężów w Wilnie

*Kancelaria Prymasa Polski uprzejmie dziękuje Szanownemu Zarządowi za adres Jego Eminencji Księdzu Kardynałowi z tegorocznego Zjazdu Delegowanych Katolickiego Stowarzyszenia Mężów we Wilnie.

Poznań, dnia 13 czerwca 1938 r.

(—) Ks. kan. Zborowski
Szef Kancelarii Prymasa Polski.

Sprawozdanie roczne zreferował ks. Al. Mościcki — Sekretarz Generalny KSMężów:

Na wstępie zanim przejdziemy do szczegółowego omówienia poszczególnych danych cyfrowych, oraz całokształtu prac roku ubiegłego, należy podkreślić znaczny postęp naszej organizacji w stosunku do roku 1936.

Rok 1937 był rokiem o znacznym nasileniu i ożywieniu w pracy organizacyjnej i religijnej, co uwidoczniło się w uświadomieniu i urobieniu naszych członków. Przyniósł on nam dalszy rozwój organizacji we wszystkich działach pracy.

W roku sprawozdawczym Stowarzyszenie liczyło 7.973 członków zorganizowanych w 194 oddziałach parafjalnych. (Obecnie 3. VI. liczba oddziałów wynosi 224). Zaznaczyć należy, że cyfrowe dane są oparte wyłącznie na nadesłanych przez oddziały sprawozdaniach rocznych, z liczby wymienionej 194 oddziałów 22 oddziały nienadesłały sprawozdań.

Jeśli chodzi o podział członków według zawodów, to przeważająca większość jest rolników, (6.598 członków), pozatem w szeregach KSMężów w roku sprawozdawczym było zgrupowanych 396 rzemieślników, 370 robotników, 249 urzędników w przeważającej liczbie byli to urzędnicy prywatni i samorządowi, dalej mieliśmy w swych szeregach 100 kupców, 21 nauczycieli i 145 wolnych zawodów jak lekarze, adwokaci i t. p. Bezrobotnych członków było 94. Powyższe zestawienie świadczy wymownie, że organizacja nasza w dalszym ciągu rozwija się w myśl zasad Akcji Kat. skupiając w swych szeregach różne stany i zawody.

Wymieniliśmy powyżej stan liczebny naszej organizacji, obecnie przejdziemy do rozpatrzenia pracy w-g przyjętych u nas działów pracy.

DZIAŁ ORGANIZACYJNY.

Jak już wspomnieliśmy na wstępie sprawozdania w dziale organizacyjnym poza wzrostem liczebnym członków możemy stwierdzić wzrost pracy organizacyjnej oddziałów:

■ W roku sprawozdawczym odbyło się w oddziałach 1.103 posiedzeń Kierownictw, zebrań ogólnych oddziały odbyły 1.436 w porównaniu z rokiem ubiegłym mamy wzrost zebrań. W życiu towarzyskim oddziałów również daje się zauważyć znaczny wzrost.

Odbyło się 138 zebrań towarzyskich.

O rozwoju spraw organizacyjnych może świadczyć również to, że 80 proc. oddziałów prowadzi przepisową księgowość organizacyjną, a 23 oddziały posiadają już własne sztandary.

Rok 1937 był rokiem manifestacyjnym naszej organizacji ze względu na Zjazd, który się odbył w Częstochowie, a w którym brało udział 761 c z ł o n k ó w z terenu naszej Archidiecezji, co również dobitnie świadczy o wyrobieniu organizacyjnym w oddziałach. Nie możemy pominąć milczeniem sprawy zastępów, w porównaniu z rokiem 1936, gdzie było 103 zastępy rok 1937 przyniósł tu upadek, jak sprawozdanie wykazuje obecnie mamy 54 zastępy, jeśli chcemy nasze szeregi powiększyć i pogłębić pracę to przede wszystkim kierownictwa oddziałów muszą zwrócić szczególniejszą uwagę na zakładanie zastępów. Jeśli chodzi o prenumeratę pism organizacyjnych to „Na wyżyny” praanumerowało 145 oddziałów.

Pod tym względem kierownictwa powinny dążyć, by każdy oddział praanumerował pisma organizacyjne.

W pracy apostołskiej członków, możemy stwierdzić znaczny postęp, który uwidocznił się przez udział członków w różnych organizacjach a mianowicie; 84 członków pracowało w Chrześcijańskich Związkach zawodowych, 68 w Zw. Rzemieślników Chrześcijan, 141 naszych członków pracowało w samorządach, 205 w opiekach szkolnych i 577 w innych instytucjach i organizacjach gospodarczych (spółdzielniach).

DZIAŁ RELIGIJNY:

W dziale religijnym w roku 1937 poczyniono znaczne postępy zwłaszcza świadczy tu cyfra wygłoszonych kwadransów ewangelicznych których się odbyło 736, w porównaniu z rokiem 1936 w którym odbyło się 434 wynosi o 70 proc. więcej, kwadransów katechizmowych w okresie sprawozdawczym było 529, wspólnych nabożeństw 361, wspólnych Komunii św. 385. Rekolekcje otwarte zorganizowane były przez 84 oddziały a uczestników było na nich 3.473, rekolekcje zamknięte organizowały 3 oddziały. W 44 oddziałach odbyła się intronizacja Serca Jezusowego.

DZIAŁ PRACY OŚWIATOWEJ.

Doceniając pracę kulturalno-oświatową oddziały wiele wysiłków wkładały nad jej rozwojem, przez co więcej zespoliło się członków, co dało większe wyrobienie organizacyjne.

W roku sprawozdawczym w oddziałach K. S. Mężów wygłoszono 1.612 wykładów z czego 433 o potrzebie przebudowy ustroju społecz-

nego, 368 gospodarczych, 459 okolicznościowych i 352 na różne inne tematy: poza wspomnianymi wykładami było 1.436 referatów wygłoszonych na zebraniach plenarnych. W oddziałach pracowały sekcje teatralne (2), śpiewu (1), kulturalno-oświatowe i inne, przyczyniając się do rozwoju tego działu pracy w swych oddziałach. Kursów w oddziałach było zorganizowanych 7, uczestniczyło w nich 137 osób.

DZIAŁ PRACY ZAWODOWEJ:

Dążąc przez pracę oświatową i kulturalną do rozbudzenia w członkach naszej organizacji K. S. Mężów nie zapomina i o praktycznych warunkach życia, starając się dać skupionym członkom możliwość tworzenia samodzielnych warsztatów pracy i nauczania się lepszego sposobu wykonywania swojego zawodu.

W tym celu KSMężów mocno popierało i przyczyniło się do tworzenia Kas Bezprocentowych. Pobudzało swych członków do zakładania placówek handlowych, wypierając obcą nam konkurencję.

W różnych instytucjach gospodarczych współpracowało 577 członków a w rolniczych mieliśmy 1.327 członków. W ten sposób przedstawiały się prace oddziałów, która, trzeba stwierdzić w porównaniu z rokiem 1936, znacznie poczyniła postępy.

Na zakończenie przechodzimy do sprawozdania z prac Zarządu Kat. Stow. Mężów i biura Sekretariatu Generalnego. Pełny Zarząd Kat. Stow. Mężów odbył w roku sprawozdawczym 10 zebrań. Komitet wykonawczy K. S. Mężów odbył 24 posiedzenia. Kursów organizacyjnych przeprowadzono 8, uczestniczyło w nim 215 członków. Wizytacji w roku sprawozdawczym przeprowadzono 70 w 61 oddziale. Poza tem Zarząd K. S. Mężów brał czynny udział w organizacji Kongresu Mariańskiego w Wilnie, oraz współpracował z Chrześcijańskimi Związkami Zawodowymi, Chrześcijańskim Uniwersytetem Robotniczym, Związkiem Rzemieślników Chrześcijan, Centralą Kas Bezprocentowych.

Przy Zarządzie K. S. Mężów pracowała sekcja społeczna, zadaniem której było przepracowywanie i popularyzowanie zagadnień związanych z koncepcją Chrześcijańskiego Ustroju Społecznego, organizowanie kursów i wykładów związanych z tem zagadnieniem.

5 i 6. Sprawozdanie kasowa zdał p. Władysław Ostrowski skarbnik K. S. M., poczym p. prezes Wacław Olszewski odczytał protokół Komisji Rewizyjnej z wnioskiem o udzielenie absolutorjum Zarządowi.

7. W obszernej dyskusji nad sprawozdaniami zabierali głos Delegowani: z Lacka, Głębokiego, Wilna, Zdzięcioła, Moniek, Jaszun, Rudziszek, Dobrzyniewa, Szemetowszczyzny, Wiszniewa, Wewiórki, Białegostoku i Solecznik. Wyczerpujących odpowiedzi i wyjaśnień na wszystkie sprawy poruszone w dyskusji udzielił ks. mgr. Aleksander Mościcki, kładąc nacisk na większe samodzielne prace. Kierownictw Oddziałów i Okręgów, oraz zwrócił uwagę na instruktorów

Ak. Katol. w Dekanatach, których należałoby więcej przyciągnąć do prac K. S. Mężów. W sprawie kas bezprocentowych i Tyg. Katol. N. P. odpowiedzi udzielił ks. Dyr. R. Świrkowski.

Sprawozdanie roczne i sprawozdanie kasowe zostało przyjęte. Absolutorium Zarządowi zostało jednogłośnie udzielone.

8. Po krótkiej przerwie przystąpiono do wyborów Zarządu do którego wybrano następujące osoby: pp. Stanisław Pilczewski, Władysław Słupczyński, Władysław Ostrowski, inż. Szymon Renigier, Władysław Piotrowski, Henryk Chmielewski, Sylwester Gołost i Piotr Kudukis.

Wobec powyższego Zarząd składa się:

- 1) Ks. Kanonik Antoni Cichoński — Asystent Kościelny.
- 2) Adwokat Marjan Kosiński — Prezes
- 3) Ks. mgr. Aleksander Mościcki — Sekretarz Generalny.
- 4) Major Stanisław Pilczewski — Vice Prezes.
- 5) Pan Władysław Ostrowski — Skarbnik.
- 6) „ Piotr Kudukis — Sekretarz.

CZŁONKOWIE ZARZĄDU

- 1) p. Władysław Słupczyński
- 2) p. inż. Szymon Renigier
- 3) p. Władysław Piotrowski
- 4) p. mgr. Henryk Chmielewski
- 5) p. Sylwester Gołost.

KOMISJA REWIZYJNA

- 1) p. Wacław Olszewski
- 2) „ Antoni Sawicki
- 3) „ Wiktor Jankowski
- 4) „ Wacław Jezowski
- 5) „ Julian Baranowski

9. Preleminarz budżetowy K. S. Mężów na rok 1938, referował p. Piotr Kudukis wyjaśniając, że część wydatków jak lokal, biuro i personel biurowy udziela dla K. S. M. Arch. Inst. Ak. Katol.

W dyskusji zabierało wielu Delegatów głos szczególnie w sprawie składek członkowskich, w wyniku której uchwalono — budżet zatwierdzić. Składka członkowska wynosi 3 zł. rocznie od oddziału; pozatem, każdy oddział wpłaci jednorazowo po 5 groszy od każdego członka na rzecz centrali K. S. Mężów w Wilnie.

Program pracy K. S. Mężów na rok 1938

A. DZIAŁ ORGANIZACYJNY

1. Wytworzyć solidarność organizacyjną i karność w walce o ideały katolickie.

2. Utrzymywać ścisłą łączność z Centralą K. S. Mężów w Wilnie.

3. W oddziałach zwrócić uwagę na pracę wewnętrzną w urobie-
niu członków, jako też zewnętrzną — manifestacyjną.

4. W każdej parafii winien powstać oddział K. S. Mężów.

5. Zakładać zastępy i tworzyć sekcje

6. Przeprowadzać kursa dla kierownictw i członków K. S. Mężów.

7. Wykorzystać wszystkie uroczystości okolicznościowe dla pod-
niesienia karności i solidarności organizacyjnej.

8. Zakładać okręgi K. S. Mężów, a tam gdzie istnieją pobudzać
do intensywniejszej pracy.

9. Urządzać Zjazdy i Zloty okręgowe.

10. Prenumerować pisma organizacyjne „Wiadomości A. K.”, „Na
Wyżyny” i „Przebojem”, w pracy swej kierować się podręcznikiem
organizacyjnym K. S. Mężów.

11. Przychodzić z pomocą prawną, lekarską i zawodową swym
członkom przez organizowanie odpowiednich sekcji.

12. Nawiązać ścisły kontakt z Par. Z. A. K. i organizacjami wcho-
dzącymi w jej skład.

13. Współpracować z Chrz. Związkami Zawodowymi i Związkiem
Rzemieślników Chrześcijan.

B. DZIAŁ RELIGIJNY

1. Poglębiać wiedzę religijną, poznawać prawdy wiary, oraz wy-
rabiać światopogląd katolicki na wszelkie przejawy życia społecznego,
narodowego i państwowego.

2. Zwrócić uwagę szczególną na rekolekcje zamknięte.

3. Brać żywy udział we wszelkich przejawach życia kościelnego.

4. Szerzyć uświadomienie życia liturgicznego w Kościele i odby-
wać wspólne Spowiedzi i Kom. św. kwartalne.

5. Dbać o religijne wychowanie młodzieży szkolnej.

6. Pielęgnować śpiew religijny w oddziałach K. S. Mężów i wpro-
wadzać go w swej parafii.

7. Rozwijać Misyjną działalność wśród inowierców.

8. Poznawać i rozpowszechniać światopogląd katolicki, odnoszą-
cy się do wychowania młodzieży.

C. DZIAŁ OŚWIATOWY

1. Przerabiać na zebraniach i szczegółowo zapoznać się z chrze-
ścijańskim ustrojem społ.-gospodarczym.

2. Poglębiać wiedzę katolicko-społeczną przez omawianie spo-
łecznych Encyklik Ojca św.

3. Szerzyć patriotyzm i uświadomienie narodowe przez zaznajom-
ienie się z historią Polski i szerzyć ofiarność w pracy dla Ojczyzny
we wszystkich dziedzinach życia społecznego.

4. Zwalczać analfabetyzm.

5. Propagować walkę z alkoholem.
6. Tworzyć biblioteki parafjalne i zająć się kolportowaniem pism katolickich i organizacją kiosków.

D. DZIAŁ GOSPODARCZO - SPOŁECZNY

1. Zasady Chrześcijańsko-Społeczne w ustroju gospodarczym wprowadzić w czyn, przez zakładanie Chrześcijańskich Związków, jak pracodawców tak i pracobiorców w myśl Encyklik Quadr. Anno o odnawianie ustroju społ. i Divini Redemptoris — o komunizmie.

2. Organizować Kasy Bezprocentowe.

3. Szerzyć hasło Spółdzielczości w najrozmaitszych kierunkach.

4. Szerzyć ideę solidarności katolickiej przez udzielanie pomocy w nagłych wypadkach i organizować fundusze zapomogowe.

5. Dawać inicjatywę do tworzenia placówek rolniczych, gospodarczych, handlowych, oświatowych, szkolnych i zawodowych.

6. Propagować przysposobienia rolnicze wśród członków K. S. Mężów.

7. Prowadzić propagandę zatrudnienia katolików, zbierać i podawać do publicznej wiadomości listy pracowników i pracodawców Chrześcijan poszczególnych zawodów.

Zobowiązywać członków K. S. M. do zatrudniania wyłącznie pracowników chrześcijan, a w szczególności członków K. S. M.

8. Zakładać i pomagać do zorganizowania placówek handlowych i warsztatów pracy, gdzie tego odczuwa się brak i solidarnie przez K. S. M. popierać, wypierając w ten sposób obcą konkurencję.

11. W dyskusji nad programem pracy zabierali głos delegaci; z Sól, Borun, Balingródka i Moniek, uważając, że w pracy KSMężów należy zwrócić uwagę na sprawy natury gospodarczej i w tym celu należałoby stworzyć sekcje porad prawnych i zawodowych, jako też podkreślano konieczność współpracy w wychowaniu młodego pokolenia.

Wyjaśnień i odpowiedzi udzielił ks. mgr. Al. Mościcki.

Po dyskusji program pracy został przyjęty.

12. W wnioskach Zarządu ks. mgr. Al. Mościcki przedstawił sprawę Zjazdu w Warszawie, proponując upoważnić Zarząd K.S.M. do delegowania osób według uznania Zarządu — wniosek przyjęto jednogłośnie.

13. Następnie uchwalono wnioski i powzięto następujące rezolucje:

1. Postanawiamy stać wiernie przy sztandarze krzyża Chystusowego i bronić zdecydowanie religii katolickiej, przed wszelkiego rodzaju zakusami i nie pozwolimy żadnym czynnikom tamować rozwoju organizacji katolickich. Strzedz będziemy pilnie, by dzieci nasze nie tylko w domu, lecz w szkole i w organizacjach uczyły się poznawać Boga i żyć według Jego świętych praw, jak Kościół Katolicki naucza.

Dbać będziemy o to, by wszystkie nasze poczynania rozpoczynały się w imię Boga, a szczególnie te, które decydować będą w na-

szym życiu publicznym.

2. Zjazd Delegowanych Katolickiego Stowarzyszenia Mężów Archidiecezji Wileńskiej wzywa swych członków, aby swoim przykładem i propagandą wśród najszerzych warstw społeczeństwa szerzyli zrozumienie i umiłowanie ofiarnej pracy dla Ojczyzny na wszystkich polach i we wszystkich dziedzinach życia społecznego i gospodarczego.

3. Zjazd Delegowanych K. S. Mężów Arch. Wil. postanawia w dalszym ciągu wytrwale prowadzić walkę z demoralizacją i pornografią, wykorzystując w tym celu okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6. VI. 1936 roku Nr. 42, jednocześnie postanawia rozpowszechniać prasę katolicką.

4. Zjazd postanawia, że każdy oddział winien obowiązkowo prenumerować pisma organizacyjne „Wiadomości Akcji Katolickiej”, „Na Wyżyny” i rozpowszechniać wśród swoich członków miesięcznik „Przebojem”.

REZOLUCJE

1. Zdając sobie dokładnie sprawę z przyczyn zaburzeń i chaosu w dziedzinie gospodarczej, którego jesteśmy świadkami, Zjazd Delegowanych K. S. Mężów postanawia dążyć do wprowadzenia w życie zasad ustroju społeczno-gospodarczego opartego na encyklikach Rerum Novarum, Quadragesimo Anno i Divini Redemptoris, w tym celu zaleca wszystkim członkom K. S. M. wyrabiać odpowiednią psychikę, zaciekawiać i urabiać opinię publiczną ruchem Kat. Społ. i poznawać gruntownie ideowe założenia Kat. Nauki Społecznej.

2. Zjazd Delegowanych K. S. Mężów stwierdza, że w Polsce o znacznej większości ludności Katolickiej, prawo do kierowania Państwem i wydawania odpowiednich ustaw winno należeć do Katolików o zdecydowanych poglądach katolickich.

3. Zjazd Delegowanych wzywa swych członków do rozpoczęcia intensywnej pracy organizowania zawodów jak wśród pracodawców tak i pracobiorców.

4. Zjazd Delegowanych zwraca się do czynników ustawodawczych i administracyjnych z prośbą i żądaniem obustronności w walce z komunizmem.

5. Zjazd Delegowanych K. S. Mężów żąda wprowadzenia do Radja Polskiego osób o wyraźnym nastawieniu katolickim.

6. Zjazd Delegowanych wzywa swych członków K. S. Mężów, by wchodzili do Zarządów Spółdzielni w parafjach, jeździli najliczniej na zjazdy delegowanych Związku Rewizyjnego Spółdzielni Rolniczych, wybierali do Rady Nadzorczej Związku Rewizyjnego dzielnych katolików, by w ten sposób szerzyć ideologię katolicką wśród spółdzielców.

14. Wolne głosy i wnioski

15. Obrady Zjazdu Delegowanych zakończono o godz. 15 od-

śpiewaniem hymnu „My chcemy Boga” i „Boże coś Polskę”.

Dzień 4 czerwca został przeznaczony na referaty organizacyjne i społeczne, a mianowicie:

1) Referat „Zadanie KS Mężów w dobie obecnej” — wygłosił p. mjr. Stanisław Pilczewski, który w swym ref. zwrócił uwagę na przyczyny powstania organizacji Akcji Katolickiej, ich dorobek do chwili obecnej w życiu społecznym i państwowym. Podkreślił wielkie znaczenie i wpływ KS Mężów na życie rodzinne oraz na kształtowanie się życia gospodarczo-społecznego, gdzie w wielu wypadkach czynnik KS Mężów był decydującym. Wskazał na konieczność organizowania się katolików, gdyż odpowiedzialni są wobec Boga za losy Akcji Katol. i Kościoła. podając jednocześnie wskazówki i program co mamy [w tej sprawie] czynić.

2) Referat p.t. „Chrześcijański ustroj społeczny” wygłosił p. mgr. H. Chmielewski. Po omówieniu przyczyn istniejącego chaosu ustrojowego i kierunków dążących do zmiany ustroju, prelegent uzasadnił potrzebę zorganizowania społeczeństwa w oparciu o moralność i etykę chrześcijańską. Następnie omówił podstawowe zasady przyszłego ustroju chrześcijańskiego społecznego (korporacyjnego) i podał zarys organizacji społeczeństwa w ramach tego ustroju. Na zakończenie prelegent omówił zadanie KS Mężów w pracy nad przygotowaniem realizacji korporacjonizmu, kładąc nacisk na konieczność intensywnej pracy ze względu na niebezpieczeństwo prądów chwili obecnej.

3) Referat „Chrześcijańskie Zw. Zawodowe” wygłosił ks. mgr. A. Mościcki Genr. Sekr. KS Mężów, w którym zostały szczegółowo omówione głosy Stolicy Apostolskiej w Encyklikach „Rerum Novarum”, „Quadr. Anno” i „Div. Red.”, potrzeba zorganizowanego ruchu robotniczego, który konieczny jest do przebudowy ustroju społecznego (korporacjonizm) jako jego część integralna. Omówione zostały poszczególne kierunki ideowe wśród Związków Zawodowych, jak Liberalistyczny, Marksistowski i Chrześcijański i cele do których powyższe kierunki prowadzą. W dalszym swym przemówieniu prelegent wskazał na konieczność, dla dobra Kościoła, Ojczyzny i świata pracy, organizowania Chrześcijańskich Zw. Zawod. podając sposoby organizowania i podejścia do spraw robotniczych, zwracając uwagę na rolę i zadanie członków A. K. w ruchu robotniczym.

Referat „O potrzebie prasy katolickiej” wygł. p. Konopko Teodor. podkr. jak wielkie wpływy ma prasa w życiu społecznym.

W godzinach wieczorowych tegoż dnia odbyła się wspólna towarzyska herbatka, podczas której delegaci Zjazdu mile spędzili czas urozmaicony przemówieniami, deklamacjami i rozmową towarzyską. W dn. 5 czerwca uczestnicy odbyli pielgrzymkę do Kalwarii.

(—) Ks. mgr. Al. Mościcki
Skr. Cen.

(—) Adw. Marjan Kosiński,
Prezes

Protokulant (—) Piotr Matyszko

SEKCJA ABSTYNENCKA.

Pierwszym działem pracy wewnętrznej Sekcji jest poznawanie sprawy alkoholizmu. Jak to się robi wyjaśniliśmy w numerach poprzednich „Wiadomości A.K.” Przystępujemy teraz do drugiego działu tej pracy, którą jest przestrzeganie u członków abstynencji osobistej.

Nie będziemy tutaj uzasadniać potrzeby abstynencji całkowitej, boć przecież omawiamy prace abstynentów zrzeszonych, a więc abstynencja tutaj rozumie się sama przez się. Chcemy tylko sprostować często spotykane, a w gruncie rzeczy mylne mniemanie, że abstynencja jest celem organizacji abstynenckich.

Celem organizacji abstynenckich i przeciwalkoholowych jest *odrodzenie życia społecznego*, a środkiem najskuteczniej prowadzącym do tego celu, jest właśnie abstynencja. Abstynenci nie dążą do tego, aby wszyscy ludzie zostali abstynentami, nie dążą wcale do prohibicji prawno-państwowej. Abstynenci pragną tylko jednego: przez możliwie wielką liczbę dobrowolnych abstynentów, *doprowadzić społeczeństwo do ogólnej trzeźwości*, czyli do odrodzenia. Tak tą sprawę ujmują abstynenci-katolicy.

W stosunku więc do pierwszego celu abstynencja jest środkiem koniecznym. Bez tego cała nasza praca byłaby daremna, byłaby sprzeczna sama w sobie. Musimy jej przeto pilnie przestrzegać. Wszak wступujemy do organizacji abstynenckiej z tem nastawieniem z tą najlepszą wolą — inaczej wszystko nie miałoby żadnego sensu. Jeżeli ktoś chce koniecznie pić, to niech wystąpi z Sekcji czy Kółka abstynenckiego, Nikt go przymocą nie trzyma. Jest to lepsze, niż złamać przyrzeczenie i narobić wstydu sobie i organizacji.

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej

Zgłoszenia na zlot.

Dotychczas tylko 25 oddziałów spełniło obowiązek i zawiadomiło Stowarzyszenie ilu druhów wybiera się na zlot. A reszta? A 220 oddziałów? Czy z nich nikt nie wybiera się na zlot? Czy też tylko kierownictwa oddziałów lekceważą sobie obowiązek i niezdobywają się nawet na tyle energii żeby powiadomienie wysłać?

Jak zdobyć pieniądze na Zlot.

Znacie już nasz piękny plakat, wyobrażający pochod druhów na Jasną Górę. Odbitkę tego plakatu znajdziecie na specjalnie wydanych nalepkach i pocztówkach złotych.

Niechaj w dni, poprzedzające nasz zlot, nalepka złotowa znajdzie się w oknie każdego domu, gdzie mieszka druh. Nie starczy jednak umieścić nalepek w swym oknie. Powinny one również znaleźć się w każdym domu katolickim.

Korespondujcie tylko na pocztówkach złotych. Zachęcajcie innych, by także pisywali na pocztówkach złotych.

Nalepki i pocztówki złote pomogą Wam do zebrania funduszy potrzebnych do wyjazdu na zlot.

A może za dochód z nich zebrany pojedą najbiedniejsi druhowie na zlot.

Pocztówki i nalepki zamawiajcie w Stowarzyszeniu. Cena nalepki 5 gr. cena pocztówki 6 gr., sprzedaje się natomiast po 10 gr. Czyli: rozsprzedawszy 100 nalepek, ma się zysku 5 zł., na 100 pocztówkach ma się zysku 4 zł.

A zatem gdzie tylko się da, sprzedajmy pocztówki i nalepki złote. Będzie to jednocześnie doskonała propaganda naszego zlotu.

Obóz wychowania fizycznego odbędzie się w czasie od 15 lipca do 15 sierpnia. Na obozie będą szkoleni kierownicy gier sportowych w oddziałach. Koszt pobytu na obozie z całkowitem utrzymaniem wyniesie 15 zł. (piętnaście złotych) od druha. Na obóz będą przyjmowani druhowie w wieku od 16 do 20 lat, odznaczający się dobrym stanem zdrowia. Wobec szczupłej liczby miejsc (20) zgłoszenia należy wysłać natychmiast, nie później jednak niż do 10 lipca pod adresem Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej. Wilno, Zamkowa 6.

Na „Dom druha w Trokach” wpłaciły oddziały: w Juchnowcu 2 zł., w Jaświłach 10 zł., w Nowo-Wilejce 6 zł. 44 gr. Dziękujemy i czekamy na inne oddziały.

Zjazd Delegowanych odbył się dnia 2 czerwca. W zjeździe wzięło udział 102 druhów reprezentujących 97 oddziałów. Po niżej podajemy przyjęte i uchwalone przez Zjazd: Sprawozdanie Roczne. Program pracy na rok 1938.

SPRAWOZDANIE

Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Męskiej w Wilnie

I. ZARZĄD I SEKRETARJAT GENERALNY

W roku sprawozdawczym Zarząd Stowarzyszenia odbył 3 posiedzenia zatwierdzających programy pracy i jej wykonanie. Organem wykonawczym Zarządu Stowarzyszenia był Sekretariat Generalny.

Sekretariat Generalny jako organ wykonawczy Zarządu odbył 11 posiedzeń.

Biuro Sekretariatu w roku sprawozdawczym załatwiło 2408 pism, opracowało 12 okólników do Stowarzyszeń, ogłoszonych drukiem, jako specjalny dział Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Męskiej, w organie Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej „Wiadomościach

Akcji Katolickiej”. Opracowane również zostało i ogłoszone drukiem sprawozdanie roczne K. S. M. M. za rok 1936

Biuro Sekretariatu zorganizowało w okresie sprawozdawczym dwa kursy wychowania fizycznego. Kursy zostały przeprowadzone fachowo przez Ośrodek Wychowania Fizycznego w Wilnie. Jednocześnie personel instruktorski Sekretariatu Generalnego przeprowadził w godzinach wolnych od nauki wychowania fizycznego kursa organizacyjne. Na obydwóch powyższych kursach przeszkolono 45 druhów.

W dniach 7, 8 maja ubiegłego roku został zorganizowany przez Sekretariat Generalny kurs wyjaśniający znaczenie dorocznego hasła Akcji Katolickiej. Dwudniowy ten kurs przesłuchało 204 druhów.

W roku 1937 pracownicy Sekretariatu Generalnego wyjeżdżali 172 razy. Z czego 163 wyjazdy przeznaczone były na wizytację oddziałów, zespołów p. r. i zastępów, 7 wyjazdów poświęcono na okręgowe kursy dla kierownictw zaś 2 wyjazdy dotyczyły udziału instruktorów Sekretariatu Generalnego w organizacji i przeprowadzeniu Złotów Okręgowych.

Wymienione wyżej wyjazdy nie obejmują wyjazdów Sekretarza Generalnego Księdza Romualda Świrskiego, który przy okazji wizytacji kanonicznych J. E. Księdza Arcybiskupa Metropolity i delegacji Kurji Metropolitalnej zwizytował około 30 oddziałów.

Wyjazdy te również nie obejmują odwiedzin oddziałów i zastępów przez instruktorów okręgowych K. S. M. M., ci ostatni odwiedzili oddziały około 2.600 razy.

Ponadto Sekretarz Generalny K. S. M. M. Ks. Romuald Świrski brał udział w 4 posiedzeniach Zarządu Katolickiego Związku Młodzieży Męskiej w Poznaniu, oraz uczestniczył jako przedstawiciel Stowarzyszenia w posiedzeniach Komitetów i organizacji społecznych.

Sekretariat Generalny w okresie sprawozdawczym współpracował z Archidiecezjalnym Instytutem Akcji Katolickiej w Wilnie, Katolickim Stowarzyszeniem Mężów, Katolickim Stowarzyszeniem Młodzieży Żeńskiej, Katolickim Stowarzyszeniem Kobiet, Chrześcijańskim Uniwersytetem Robotniczym, Wileńską, Nowogródzką i Białostocką Izbami Rolniczymi, oraz Komitetem Koordynacyjnym do spraw przyśposobienia wojskowego młodzieży w Grodnie i w Wilnie.

II. PRACA ODDZIAŁÓW.

W roku sprawozdawczym Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męsk. liczyło 316 oddziałów. Rozwiązano 38 oddziałów, powstało nowych 35 oddziałów. Sprawozdania roczne nadesłało 246 oddziałów. Jak widać więc 70 oddziałów sprawozdań rocznych nie nadesłało. Zostaną one rozwiązane jako nie przejawiające działalności.

Na podstawie nadesłanych przez oddziały sprawozdań rocznych stan pracy oddziałów w roku 1937 przedstawia się następująco:

A. Członkowie:

Członków zwyczajnych w roku sprawozdawczym liczyło Stowarzyszenie 6.401 w porównaniu z rokiem ubiegłym możemy stwierdzić dalszy przyrost ilościowy członków Stowarzyszenia o 379 druhów.

Olbrymnia większość członków Stowarzyszenia, bo 5.470 stanowi młodzież wiejska. Młodzieży w wieku od 14 do 18 lat było w szeregach K. S. M. M. 1.828. Wzrost tej cyfry w porównaniu z rokiem poprzednim o 21, 8 proc. świadczy o postępującym w dalszym ciągu odnowieniu szeregów stowarzyszenia. Jednocześnie podkreślić trzeba, że K. S. M. M. zasililo szeregi Kat. Stow. Mężów 243 swoimi członkami, którzy przeszli do organizacji starszych po przekroczeniu przepisowego wieku.

B. Praca organizacyjna.

Przy badaniu cyfr pracy organizacyjnej, rzuca się przedewszystkiem silny wzrost ilości zebrań zastępów. Świadczy to, iż ta, polecana przez Stowarzyszenie, forma pracy jest życiową i odpowiada warunkom życia naszej młodzieży. Wzrost ten nie jest sporadyczny. Z roku na rok ilość tych zebrań się zwiększa. I tak w roku 1935 zebrań zastępów odbyło się 1.367, w roku 1936 notujemy już 2.010 tych zebrań, rok 1937 zamyka się 2.649 zastępów. W ciągu dwóch lat ilość tych zebrań wzrosła o 97 proc. a więc niemal podwoiła się.

Zebrań Kierownictw w roku 1937 odbyły oddziały 1920, zebrań ogólnych 2451. Cyfry te wykazują spadek w porównaniu z rokiem poprzednim o 345 zebrań.

Sztandar posiada 131 oddział, jak widać więc połowa oddziałów posiada sztandary organizacyjne.

Wyszkolenie organizacyjne przeszło zaledwie 757 druhów z pośród nich pierwszy stopień organizacyjny otrzymało 703 druhów. Jest to niezwykle mało. Na 6401 druhów zaledwie 703 przerobiło z dobrym wynikiem I książkę K.Z.M.M., a tylko 757 przerobiło ją. Musimy stwierdzić, że większość druhów nie wykonała obowiązku organizacyjnego. Rzeczy te muszą się zmienić.

C. PRACA RELIGIJNA.

W tym dziele pracy, który jest fundamentem życia jednostek i społeczeństw, a dla nas jako organizacji katolickiej, stojącej do apelu Ojca świętego do zaszczytnej acz trudnej działalności apostołstwa świeckich mamy do zanotowania następujące osiągnięcia:

Oddziały młodzieży męskiej przystąpiły do Komunii św. 463 razy. W rekolekcjach zamkniętych brało udział 393 druhów.

D. PRACA KULTURALNO-OŚWIATOWA.

W dziale tym, na który również organizacja nasza zawsze kładła nacisk zmuszeni jesteśmy stwierdzić cofnięcie się w porównaniu z

rokiem ubiegłym. Zamiast spodziewanego rozwoju zmniejszenia tempa. Kierownictwa Oddziałów nie spełniły tutaj swego zadania.

Cyfry tego działu wyglądają jak następuje;

Wykładów wygłoszonych na zebraniach ogólnych 2081 (w roku 1936 — 2509), wykładów wygłoszonych przez samych członków 944 (w roku 1936 — 1549). Wzrost w porównaniu z rokiem ubiegłym wskazuje natomiast liczbę przeczytanych przez druhów książek 24.145 (w roku 1936 — 23.848). Wzrosła również liczba prenumerowanych czasopism organizacyjnych — „Kierownika” abonowano 215 egzemplarzy (rok poprzedni 187), „Przyjaciela Młodzieży” 400 egz. (rok poprzedni 369).

Radioaparaty posiadało 43 oddziały. Przedstawień i urozmaiceń (wieczornic, akademii, ognisk pod gołym niebem) zorganizowano 1559.

E. PRACA ZAWODOWA.

Większość młodzieży skupionej w KSMM, to młodzież wiejska.

Sprawozdanie więc z pracy zawodowej obejmuje głównie pracę naukową na roli a więc znane wszystkim przysposobienie rolnicze.

Wyniki tej pracy w roku ubiegłym przedstawiają się jak następuje: Zespołów p. r. pracowało 194, uczestniczyło w tych zespołach 1070 druhów. I-y stopień sprawności rolniczej ukończyło 93 zespoły i 469 uczestników, II gi stopień 27 zespołów i 137 uczestników, III-ci stopień 27 zespołów i 80 uczestników.

Kursy rzemiosła ukończyło 80 druhów, różne inne kursy zawodowe ukończyło 46 druhów.

Kółka oszczędności liczyły 434 członków. Zaoszczędzili oni 2110 złotych 18 gr.

F. WYCHOWANIE PIZ. I FRZYSP. WOJSKOWE.

W roku sprawozdawczym wychowanie fizyczne uprawiało 2102 druhów z czego gry sportowe uprawiało 830 druhów, lekką atletykę 270 druhów, sporty wodne 251 druhów i sporty zimowe 274 druhów.

Państwową odznakę sportową posiada 499 druhów, w roku 1937 uzyskało ją poraz pierwszy 75 druhów. Odznakę strzelecką posiada 387 druhów. Własne boiska sportowe posiada 81 Oddziałów.

Pracę przysposobienia wojskowego prowadziło 83 druhów.

Zastanawiając się nad całością sprawozdania rocznego musimy dojść do wniosku: Rok sprawozdawczy 1937 nie jest rokiem zwycięstwa. Wprawdzie notujemy wzrost ilości członków, wprawdzie notujemy pogłębienie pracy w niektórych dziedzinach, ale są widoczne załamania się i cofnięcia. Te cyfry po męsku i jasno stwierdzone powinny stać się ostrzeżeniem na przyszłość, bowiem do zwiększenia wysiłku w pracy naszej prowadzonej dla dobra Kościoła, Narodu. Państwa i wreszcie nas samych.

Sprawozdanie za rok przyszły powinno wykazać, że kierownictwa

oddziałów zrozumiały to i zwiększyły tempo pracy. Stanie się tak niewątpliwie, gdyż, jak historia Stowarzyszenia wskazuje, po każdym osłabieniu tempa pracy, lata wstępne przynosiły jej jeszcze większy rozrost i pogłębienie. Zgodnie bowiem z naszymi hasłami należymy do tych, których przeciwności i trudności nie łamią, a wychowują i umacniają.

G o t ó w!

(—) *Ks. Romuald Świrkowski*
Sekretarz Generalny

(—) *Wł. Piasecki, ptk.*
Prezes

PROGRAM PRACY

Katolickiego Stowarzyszenia Młodz. Męskiej na r. 1938-39.

I. Zarząd i Sekretariat Generalny.

Poza ogólnym prowadzeniem spraw Stowarzyszenie przeprowadzi następujące prace specjalne:

W dziale pracy organizacyjnej.

1. Konkurs obowiązkowości dla oddziałów.
2. Przerabianie stopni organizacyjnych w oddziałach.
3. Wizytacja wszystkich kierownictw oddziałów w ciągu roku.
4. Kursy dla kierownictw w okręgach nieobjętych w roku ubieg.
5. Organizacja udziału druhów w Zlocie ogólnopolskim.
6. Zorganizuje kurs dla przodowników organizacyjnych.

W dziale pracy religijnej.

1. Zorganizuje serję rekolekcyj zamkniętych dla druhów.
2. Opracuje program pracy dla kółek religijnych.

W dziale pracy kulturalno oświatowej.

1. Zorganizuje i przeprowadzi konkurs dobrego czytania książek.
2. Zorganizuje konkurs na referat na zebranie plenarne.

W dziale pracy zawodowej.

1. Zorganizuje i przeprowadzi lustrację zespołów i organizację pracy przysposobienia rolniczego.
2. Przeprowadzi prace związane z 10-leciem istnienia przysposobienia rolniczego w woj. Wileńskim.
3. Zorganizuje i przeprowadzi kurs fachowy dla kandydatów do handlu.

W dziale wychowania fizycznego.

1. Przeprowadzi 1 kurs wychowania fizycznego.
2. Zorganizuje i przeprowadzi jeden obóz wychowania fizycznego.

II. Oddziały:

W dziale organizacyjnym.

1. Wezmą udział w Stowarzyszeniowym konkursie obowiązkowości.

2. Przeprowadzą w oddziałach konkurs obowiązkowości dla członków oddziału.
3. Przeprowadzą systematyczne przerobienie I-ej książki K.Z.M.M. przez wszystkich członków oddziałów.
4. Otworzą kurs dla przodowników organizacyjnych.
5. Dołożą wszelkich starań, aby wziąć jaknajliczniejszy udział w ogólnopolskim zlocie—pielgrzymce do Częstochowy.
6. Zwrócą uwagę na dalsze pogłębienie pracy w zastępach.

W dziale pracy religijnej.

1. Zachęcać będą członków do udziału w rekolekcjach zamkniętych.
2. Wprowadzą zwyczaj wspólnej mszy św. w dniu zebrania plenarnego.
3. Zwrócą uwagę, aby w programie każdego zebrania organizacyjnego był czas poświęcony na kwadrans ewangeliczny.
4. Zwrócą uwagę, aby członkowie pracowali czynnie jako apostołowie świeccy, szczególnie, aby czynnie występowali przeciwko bezbożnictwu, obojętności religijnej, aby bronili powagi Kościoła i chrześcijaństwa.
5. Zwrócą uwagę na intensywną walkę z komunizmem.

W dziale pracy kulturalno-oświatowej.

1. Wezmą udział w konkursie dobrego czytania książek.
2. Zachęcać członków do udziału w konkursie na najlepszy referat na zebranie plenarne.
3. Będą organizować wieczornice, obchody kościelne i państwowe.
4. Prowadzić będą akcję odczytową na zebraniach oddziałów i zastępów.
5. Prowadzić będą propagandę za rozszerzeniem prasy katolickiej.
6. Zainteresują się tematami morskimi i kolonialnymi.

W dziale pracy zawodowej.

1. Dołożą starań, aby w każdym oddziale był zorganizowany przynajmniej jeden zespół przysposobienia rolniczego.
2. Położą nacisk na organizowanie zespołów: szkółek drzewek owocowych i pszczelarstwa.
3. Dołożą wszelkich starań, aby wziąć jak najliczniejszy udział w dziesięcioleciu p. r. w woj. Wileńskim.
4. Obeślą kurs dla kandydatów do pracy w handlu.

W dziale wychowania fizycznego.

1. Obeślą kursa i obozy wychowania fizycznego organizowane przez Stowarzyszenie.
2. Będą prowadzić na własnym terenie pracę wych. fizycznego.
3. Tam, gdzie to będzie możliwe zorganizują oddziały P. W.

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej

Sprawozdanie

z działalności Katolickiego Stow. Młodzieży żeńskiej
w Wilnie
za 1937 rok

I. Władze Stowarzyszenia:

1. Zarząd K. S. M.ż.
2. Komisja Rewizyjna.
3. Zjazd Delegowanych.

1. Zarząd Kat. Stow. Mł. żeńskiej w Wilnie składał się z prezesa—p. Heleny Buczyńskiej i sekretarki generalnej p. Jadwigi Roszkowskiej — mianowanych 15. X. 1937 r. przez J. E. x. Arcybiskupa-Metropolitę na dalszych 3 lata

oraz członkiń: p. Anny Zacharzewskiej z Ławaryszek,
p. Marji Meysztowiczówny z Gieranon,
p. Janiny Dubrowskiej z Nowowilejki,
p. Władysławy Kalużanki z Wilna.

Asystentem kościelnym był x. Prof. Władysław Kisiel z Wilna.

W ciągu roku sprawozdawczego Zarząd odbył 2 zebrania omawiając na nich sprawy związane z pracą Stowarzyszenia i Oddziałów.

2. Komisja Rewizyjna składała się 3-ch osób: p. Reginy Nieciowej, p. Hryniewiczówny i p. Mieczkowskiej. Zebranie Komisji Rewizyjnej celem dokonania Rewizji Księgowości Kasowej K. S. M. ż. odbyło się dnia 12 maja b. r.

3. Zjazd Delegowanych K. S. M. ż. odbył się 6. V. 1937 r. Wziął w nim udział J. E. x. Arcybiskup-Metropolita Wil. R. Jałbrzykowski, x. prałat Lubelski z diec. Tarnowskiej, p. Prezes i x. Dyr. Inst. A.K. w Wilnie, 220 Druchen Delegetek ze 167 Oddziałów K. S. M. ż., 6 członkiń Zarządu, oraz przedstawiciele 3-ch pozostałych Stowarzyszeń A.K., razem 232 osoby.

Po sprawozdaniu i udzieleniu Zarządowi podziękowania, składały sprawozdania ze swych prac Delegatki Oddziałów w Wilnie przy par. po-Bernardyńskiej, z Duniłowicz i z Ikaźni oraz przedstawicielki okręgu białostockiego, następnie Druchna Władysława Kalużanka wygłosiła referat n. t. „Bądź stała w przekonaniach i wytrwała w działaniu, pogodę ducha nieś w swe otoczenie”.

Po krótkiej przerwie uchwalono program pracy i budżet na 1937-8

rok oraz powzięto postanowienia dotyczące udziału Druchen w Kursach organizowanych przez K. S. M. ż., przerobienia „Pierwszej Książki K. Z. M. ż.”, prenumerowania pism organizacyjnych, wspólnych Komunii św. kwartalnych i zorganizowanie przy K. S. M. ż. w Wilnie wypożyczalni sztuk scenicznych.

II. Działalność Stowarzyszenia.

a) Pracę w terenie prowadził Zarząd K. S. M. ż. przez Kursy i wizytacje—zorganizowano w roku sprawozdawczym:

3 trzydniowe Kursy organizacyjno-oświatowe: w Wilnie 94 ucz., w Białymstoku 62 ucz., w Raduniu 72.

10-tygodniowych Kursów okręgowych dla Kierownictw: w Wołkowysku, w Wilnie (okręgi podmiejskie: Kalwarja, Troki, Turgiele), Zupranach, Parafjanowie, Wornianach, Głębokiem, Jaźnie, Lidzie, Iwju, Swirze.

Wizytacji oddziałów dokonano przy rozmaitych okazjach 39—wizytowały: Sekretarka Generalna i Instruktor K. S. M. ż. Wiele jednak Oddziałów korzystało z pomocy pracowników innych Stowarzyszeń A. K., którzy odwiedzali je przy rozmaitych okazjach, udzielając im rad i wskazówek do pracy. Oprócz tego na terenie 15 okręgów współpracują z Oddziałami K. S. M. ż. okręgowi instruktorzy A. K.

b) Celem systematycznego prowadzenia pracy zorganizowano przy Stowarzyszeniu 3 referaty:

Oświatowy, Gospodarstwa domowego i Rolniczy.

1. Referat oświatowy opracował plan i metody pracy w Konkursie dobrego czytania książek, oraz zajął się organizacją Wypożyczalni sztuk scenicznych.

2. Referat Gospodarstwa domowego zorganizował 2-miesięczny kurs instruktorek okręgowych gospodarstwa domowego, który ukończyło 23 druchny. W 1938 r. Kurs ma być uzupełniony i zakończony egzaminem. Na Kursie uwzględniono następujące działy: gotowanie, pieczenie, przetwory owocowe i jarzynowe, porządki domowe i pranie. Uczestniczki Kursu przeszły jednocześnie instruktorski kurs P. C. K. i otrzymały świadectwo sekcyjnych. W szerokim też zakresie był uwzględniony dział pracy organizacyjnej i świetlicowej. Poza tem referat gospodarstwa domowego opracował program 2-tygodniowych kursów gospodarstwa domowego dla Oddziałów.

3. Referat rolniczy opracował, kierując się wytycznymi C. K. do S. M. W. plan pracy w zespołach p. r. K. S. M. ż., wysłał pogadankę informacyjno-propagandową oraz okólnik w sprawach pr. do wszystkich Oddziałów K. S. M. ż., zorganizował 356 zespołów p. r. z ogólną liczbą uczestniczek—3.006, przeprowadzał lustracje zespołów p. r., brał udział w zebraniach Pow. Kom. do S. M. W., omawiał sprawy p. r. na Kur-

sach dla Kierownictw, opracowywał wytyczne do prac p. r. w „Wiadomościach A. K.

III. Sekretariat Stowarzyszenia.

a) *Biuro K. S. M. ż.* mieściło się przy ul. Zamkowej 6 łącznie z biurem Instytutu A. K. i innych organizacji A. K. K. S. M. ż. dysponuje w tym lokalu (wraz z K. S. K.) 2 pokojami i ma możliwość korzystania z urządzeń biurowych jak telefon, maszyna do pisania, powielacz, umeblowanie i t. p.

b) *Personel K. S. M. ż.* jest wspólny z K. S. K.: Sekretarką Generalną była p. Jadwiga Roszkowska, Instruktorką p. Marja Tomaszewska, kierowniczką biura p. Janina Kafarska,

c) *Łączność z Oddziałami* utrzymywał Sekretariat K. S. M. ż. przez okólnik i korespondencję. Okólnik jest wspólny z innymi organizacjami A. K. — wydaje go co miesiąc Instytut A. K. pod nazwą „Wiadomości A. K.”—K. S. M. ż. ma w nim osobny dział. Prócz tego K. S. M. ż. wydało własne okólniki odbijane na powielaczu, dotyczyły one organizacji pracy w p. r. zjazdu Delegowanych, Konkursu obowiązkowości wypełniania sprawozdań rocznych i t. p.

Sekretariat przeprowadził w roku sprawozdawczym II Konkurs obowiązkowości dla Oddziałów KSMż. Wzięło w nim udział 44 Oddziały. Dotrwało do końca 12 Oddziałów. Nagrody zdobyły KSMż. w Sokolanach—I nagrodę, Parafjanowie—II, Widzach—III, Ławaryszkach—IV i Kalwarji—V.

Korespondencji wpłynęło do Sekretariatu 1.671 egz., wysłano 7.189 egz. w tem okólniki w większej ilości.

K. S. M. ż. wydało drukiem sprawozdanie ze swej pracy w 1936 r. żadnych innych wydawnictw nie podejmowało, rozpowszechniając przy okazji kursów wydawnictwa K. Z. M. ż. i Nacz. Instytutu A. K.

W Sekretarjacie znajduje się biblioteczka podręczna składająca się ze 165 tomów, prócz tego może Stowarzyszenie korzystać z biblioteki Instytutu A. K.

Pism prenumeruje się 8: „Kierownik”, „Młoda Polka”, „Oświata Pozaszkolna”, „Plon”, „Przysposobienie rolnicze”, „Na straży zdrowia”, „Młody obywatel”. „Moja Przyjaciółka” z innych pism jak również i z prasy codziennej korzystamy w biurze Instytutu.

Imprezy: z okazji zjazdu Delegowanych zorganizowano przy współudziale Oddziałów K. S. M. ż. loterję fantową, która przyniosła 79 zł. zysku.

IV. Współpraca z innymi organizacjami.

Kat. Stow. Mł. żeńskiej utrzymywało ścisły kontakt z Centralą Krajową—Kat. Zw. Mł. żeńskiej w Poznaniu. Sekretarka Generalna uczestniczyła w Zjeździe Związkowym w Poznaniu, w Konferencjach

Prezydjów w maju i listopadzie, w zebraniach Zarządu w kwietniu, maju, czerwcu i listopadzie.

W Międzynarodowym Kongresie ku czci Chrystusa Króla w Poznaniu wzięły udział 2 osoby.

Zarząd K. S. M. ż. brał udział w uroczystościach związanych z życiem archidiecezji t. j. w Kongresie Marjańskim, święcie Chrystusa Króla, święcie Papieskiem i t. p.

W Radzie Arch. Instytutu A. K. reprezentuje Stowarzyszenie p. Prezeska Helena Buczyńska, K. S. M. ż. współpracuje ściśle z Instytutem A. K. biorąc udział w konferencjach pracowników Instytutu, składając sprawozdanie z prac dokonanych, oraz przedkładając do zatwierdzenia programy prac.

Dosyć ścisła też była łączność w pracy z K. S. K. utrzymywana dzięki wspólnemu biurze, personelowi, wspólnym kursom, wizytacjom i innym pracom.

Poza organizacjami A. K. utrzymywało Stowarzyszenie łączność z władzami administracyjnymi, Izbą Rolniczą, Wojewódzkimi i Powiatowym Kom. do S. M. W., Okręgowym Urzędem W. F. i P. W., Pow. Komendami W. F. i P. W., P. K. O., P. C. K., L. O. P. P., L. M. K., Państwowym zakładem higieny, P. B. K., P. Macierzą Szkolną, Kat. Tow. Op. nad dziewczętami, Sodalitami Marjańskimi, Związkiem Pań Domu i t. p.

Przedstawicielki KSMż. starały się brać czynny udział we wszystkich uroczystościach kościelnych, państwowych i narodowych.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ODDZIAŁÓW.

1. Dział organizacyjno-społeczny:

a) *liczebność:* W 1936 r. było Oddziałów 324
w 1937 r. było Oddziałów 330

w ciągu roku założono nowych Oddziałów 20, zlikwidowano Oddziałów 14; ogólny przyrost wynosi więc 6 Oddziałów.

W 1936 r. było Druchen 10.364

W 1937 r. było Druchen 11.820.

Przybyło więc w przeciągu jednego roku 1.476 Druchen. Z ogólnej liczby Druchen 4.511 — to członkinie młodsze, 14—18 lat, reszta — 7.300 — starsze, ponad 18 lat.

Przeważająca ilość Druchen, to rolniczki, mieszkanki wsi, lub małych miasteczek — ogólna ich liczba wynosi 9.937 — reszta, niecałe 2.000 Druchen zamieszkuje miasta i miasteczka większe i trudni się handlem, przemysłem, rzemiosłem, pracuje w domach prywatnych, sądach i biurach.

Starsze społeczeństwo bierze w dalszym ciągu bardzo mały u-

dział w pracy młodzieży — liczba członków współpracujących wynosiła 319 osób.

b) *Zebrania*. W 1936 r. zebrań kierownictw było 2.815, zebrań ogólnych—3.839. W 1937 r. zebrań kierownictw było 2.827, zebrań ogólnych 3.731.

c) *Zastępy*. W 1936 r. było zastępów 355, a zbiorów 2.274, w 1937 r. było zastępów 578, a zbiorów 4.069.

d) *Kółek wychowawczych* było 17, liczba członków—398, zebrań 133, pogadanek ankietowych 131.

e) *Kółek abstynenckich* było 22, członków 765, zebrań 98.

f) *Własny sztandar* organizacyjny miało 210 oddziałów.

W Zjeździe delegowanych wzięło udział 220 Druchen. Okólnik KSM-ż. otrzymywały oddziały w 300 egzemplarzach. Z. P. A. K. współpracowało 405 Druchen; 287 Druchen przeszło do KSK.

Pierwszą książkę KZM-ż. przerobiło w 1937 r. — 1.376 Druchen. Kursy ogólno-organizacyjne przeszło 681 Druchna.

2. Sprawy religijne.

Kółek religijnych było 70, członków w nich — 1.657. Wspólnych Komunii św. odbyło się w oddziałach 901 razy; w Kółkach 249 razy. W rekolekcjach zamkniętych wzięło udział 459 Druchen. Patronalne Święto Druchen zorganizowały 234 Oddziały.

3. Sprawy estetyczne.

Kółek muzycznych było 11, członków w nich 48; kółek śpiewających było 164, członków w nich 2.078. Przedstawień teatralnych odbyło się 808. Wieczornic, akademii i t. p. zorganizowano 1.005. Ognisko pod gołym niebem odbyło się 163.

4. Sprawy oświatowe,

Kółek oświatowych było 23, członków 411, zebrań 275; wykładów wygłoszono na zebraniach 2.792. Druchny same — 1.380; zespołów dobrego czytania książki 23, członków 224; Bibliotek było 191, — liczba książek — 36.654, wypożyczono 26.919. „Kierownika” abonowano 256 egz. „Młodej Polki” 650 egz. Własne Ognisko ma 226 oddziałów, z radja korzysta 59 oddziałów.

5. Wychowanie fizyczne i przysposobienie wojskowe.

Kółek w.f. było 17 z ogólną liczbą członków 291. W kursach w.f. wzięło udział 32 Druchny, w obozach w.f. 12 Druchen. Gry sportowe uprawia 922 Druchen, lekką atletykę—126, sporty wodne 189, sporty zimowe 293.

W p.w. bierze udział 13 Druchen, w obronie narodowej 10, a w junackich hufcach pracy 4.

Kurs p.w. przeszło 9 druchen, sanitarny 92, ratownictwa 139, hi-

gieny 248, przeciwlotniczy 125j przeciwgazowy 242; P.O.S. zdobyło w 1937 r. 24 Druchny, wogóle ma P.O.S. 87, Odznakę strzelecką ma 22 Druchny, boisko 93 oddziały, wycieczek urządzono 444.

6. Przysposobienie zawodowe,

Kółek oszczędnościowych zorganizowano 34, członków 560, zaoszczędzono 4.146 zł. 45 gr. Wystaw pr. 43, książek rolniczych jast 3.003, „Przysposobienie rolnicze” abonowano w 149 egz., Kursy Staszica w 47 egz.; Zespołów pr. było 365 — członków 2.186.

I stopień 151 zesp. czł. 892

II „ 65 „ „ 391

III „ 20 „ „ 71.

Własne przedsiębiorstwa w postaci kiosków i sklepików prowadzi 11 Oddziałów. Kółek sadowniczych było 2 — członków 14; kółek pszczelarskich było 2. —

Kursy rzemieślnicze ukończyło 100 Druchen

Gospodarstwa domowego „ 263 „

Szycia bielizny „ 422 „

Kroju „ 589 „

Inne „ 183 „

Tak wygląda nasza praca w liczbach. Porównując je ze statystyką za rok ubiegły można zauważyć w niektórych działach pracy postęp, w innych pewne zahamowanie, a nawet cofnięcie się, ale to są rzeczy normalne. Zapytajmy siebie, czyśmy zrobiły wszystko, co było obowiązkiem i co było w naszej mocy, a jeżeli odpowiedź wypadnie pomyślnie, to nie martwmy się, że się nam coś nie udało. Pracujmy wytrwale, bo pole pracy przed nami olbrzymie, ufajmy, że Bóg, który nas wezwał do szeregów A.K., pracą naszą pokieruje i jej pobłogosławi. Módlmy się, by rok następny, przyniósł nam jeszcze piękniejszy plon

Sprawie służ;

(—) Jadwiga Roszkowska
Sekretarka Generalna

(—) Helena Buczyńska
Prezeska

PROGRAM PRACY KATOLICKIEGO STOWARZYSZENIA MŁODZIEŻY ŻEŃSKIEJ I ODDZIAŁÓW NA 1938-9 R.

I. Dział organizacyjny.

a) Stowarzyszenie.

1. Przeprowadzać będzie kursy i odprawy okręgowe dla kierownictw.
2. Będzie w miarę możliwości odwiedzać Oddziały — zwizytuje teren okręgów wilejskiego i mołodeczkańskiego.
3. Zwracać będzie uwagę na ideowe i organiz. urobienie członkiń KSMż.
4. Przeprowadzi konkurs sprawności Oddziałów.
5. Opracuje i roześle Oddziałom ramowy program pracy.
6. Opracuje specjalny program pracy dla nowozakładanych i najsłabszych Oddziałów.
7. Prowadzić będzie propagandę pism i wydawnictw organizacyjnych oraz mundurka.
8. Prowadzić będzie przygotowania do ogólnopolskiej pielgrzymki KSMż. do Częstochowy w 1940r.
9. Zorganizuje 1-dniowe zloty okręgowe.
10. Opracuje schemat biblioteczki podręcznej Oddziału.

b) Oddziały.

1. Wezmą udział w odprawach i kursach okręgowych dla Kierownictw.
2. Wezmą udział w konkursie sprawności pracy.
3. Opracują własne programy pracy.
4. Prenumerować będą pisma organizacyjne: 1 egz. Kierownika 1 egz. Wiadomości A. K. i 1 egz. Młodej Polki na każdy zastęp.
5. Zaopatrzą się w niezbędne do pracy wydawnictwa organizacyjne, dążyć będą do skompletowania biblioteczki podręcznej.
6. Postarają się o umundurowanie Druchen.
7. Wykończą przerabianie Pierwszej Książki KSMż. i rozpoczną Drugą.
8. Zakładać będą zastępy i zwrócić uwagę na systematyczną w nich pracę.
9. Poczynią przygotowania do wzięcia udziału w ogólnopolskiej pielgrzymce.
10. Zorganizują przynajmniej 1 w roku zebranie propagandowe dla młodzieży niezorganizowanej i rodziców.

II. Dział religijny.

a) Stowarzyszenie.

1. Poczyni starania celem umożliwienia organizowania w Okręgach rekolekcji zamkniętych.
2. Opracuje tematy i materiał do kwadransów religijnych.
3. Opracuje katalog podstawowych książek religijnych dla Druchen.

4. Opracuje materiał do organizowania i prowadzenia kółek wiedzy religijnej.
5. Dopomoże Druchnom do przerobienia hasła A. K. — poznanie uchwał Synodu w Częstochowie.

b) Oddziały.

1. Ułatwiać będą Druchnom udział w rekolekcjach zamkniętych.
2. Organizować będą rekolekcje półzamknięte.
3. Pilnować będą systematycznych wspólnych praktyk religijnych.
4. Wprowadzą zwyczaj organizacyjnego udziału we Mszy św. w tę niedzielę, w którą wypadnie zebranie ogólne.
5. Przeprowadzać będą na zebraniach kwadransy religijne.
6. Będą się starały o skompletowanie książek religijnych.
7. W miarę możliwości tworzyć będą kółka religijne: eucharystyczne, maryjne, misyjne i tp.
8. Przerobią hasło A. K. w-g wskazówek KSMż.
9. Zwracać będą uwagę na pracę apostolską Druchen.

III. Dział wychowawczo-oświatowy.

a) Stowarzyszenie.

1. Organizować będzie dłuższe kursy świetlicowe
2. Przeprowadzi 2 konkursy dobrego czytania: zespołowy—5 miesięcy indywidualny — 3 miesiące.
3. Rozpowszechniać będzie pisma organizacyjne i oświatowe.
4. Zrobi zestawienie najwartościowszych książek do biblj. młods.
5. Uzupełniać będzie i prowadzić „Wypożyczalnię sztuczek.
6. Wskazywać będzie aktualne na dany rok obchody.
7. Przeprowadzi konkurs krajoznawczy.
8. Propagować będzie krótkie kursy świetlicowe w Oddz. i zastępach

b) Oddziały;

1. będą brały udział w kursach dla świetliczanek,
2. postarają się zorganizować w Oddziałach kilkudniowy kurs świetl.,
3. przeprowadzą konkurs zespołowy i indywidualny dobrego czytania,
4. prenumerować będą pisma organizacyjne, organizować i prowadzić czytelnie i kolportaż prasy,
5. będą organizować planowe obchody, wieczornice, świetlice,
6. wezmą udział w konkursie krajoznawczym,
7. w miarę potrzeby i możliwości prowadzić będą nauczanie analfabetek,

IV. Dział społeczno-charytatywny.

a) Stowarzyszenie:

1. Opracuje metodę współpracy Oddziałów KSM-ż. z KSK.
2. Opracuje plan organizowania opieki nad dziećmi.

3. Organizować będzie zebrania dla dziewcząt pracujących zawodowo.

b) Oddziały:

1. Będą czynnie współpracować z KSK,
2. Organizować będą opiekę nad dziećmi (dziecińce, świetlice).
3. Organizować będą specjalne zebrania i sekcje dziewcząt pracujących zawodowo.
4. Zwracać będą uwagę Druchen na rolę ich w przetwarzaniu środowiska.
5. W miarę możliwości prowadzić będą prace charytatywne lub współpracować z Caritasem.

V. Dział wychowania fizycznego i przysposobienia do obrony kraju.

a) Stowarzyszenie.

1. Nawiąże i utrzymywać będzie współpracę z LOPP i PCK. Okr. Urząd. WF i PW, Tw. Przeciwwagom.
2. Dopomoże Oddziałom do przeprowadzania kursów specjalnych wchodzących w zakres p.d.o.k.
3. Zorganizuje 2 letnie kursy—obozy.
4. Propagować będzie wśród Druchen sporty sezonowe, gry towarzyskie, ruchowe i sportowe, wycieczki, tańce ludowe.

b) Oddziały:

1. Współpracować będą z Powiatowymi lub lokalnymi kołami LOPP PCK i Pow. Kom. WF i PW.
2. Postarają się zorganizować 1 z kursów specjalnych wchodzących w zakres p.d.o.k.
3. Będą brały udział w obrotach i kursach wf.
4. Uprawiać będą sporty sezonowe, gry towarzyskie, ruchowe sportowe, wycieczki i tańce ludowe.

VI. Dział gospodarczo-rolniczy.

a) Stowarzyszenie,

1. będzie organizować i prowadzić pracę w zespołach p. r. według wytycznych C. K. do S. M. W.
2. opracuje i prowadzić będzie konkurs ogródków kwiatowych i kwiecenia domów dla Oddziałów miejskich.
3. przeprowadzi 2-miesięczny doszkoleniowy kurs instruktorek gospodarstwa domowego.
4. przeprowadzi 2-tygodniowy " " " " kroju szycia.
5. przeprowadzi 6-tygodniowy kurs Instruktorek trykotarstwa.
6. będzie propagować w Oddziałach rozmaitego rodzaju kursy gospodarstwa domowego.

b) Oddziały:

1. Zorganizują w każdym Oddziale wiejskim przynajmniej 1 zespół p. r. 1 stopnia.
2. Oddziały miejskie wezmą udział w konkursie ogródków kwiatowych i kwiecenia domów.
3. Zorganizują 25. VI. dzień tępienia chwastów.
4. Będą się starały organizować lub też wezmą udział w organizowaniu „dnia pracy”, „dnia oszczędności”, „dnia spółdzielczego” i tp.
5. Organizować będą lokalne wystawy pr. wraz z wyrobami tkackimi wezmą udział w wystawach rejonowych, powiatowych i wojewódzkich.
6. Zwrócą specjalną uwagę na pracę planową w zespołach i pracę samokształceniową.
7. Postarają się przeprowadzić dla swoich Druchen 1 z kursów praktycznych gospodarstwa domowego (gotowanie, pieczenie, przetwórstwo, pranie, kroju i szycia, trykotarstwa).
8. Zwracać będą uwagę swych członkiń na d-obny handel straganiarski i koszykarski.
9. Postarają się o założenie jakiejś placówki handlowej: kiosk, stragan, herbaciarnia i tp.

Protokół Zjazdu Delegowanych Kat. Stow. Mł. żeńskiej z dnia 22 maja 1938 roku.

Dnia 22-go maja 1938 r. o godz. 12 min. 30 w sali Misyj Wewnętrznych przy ul. św. Anny 13 został otwarty Zjazd delegatów Oddziałów KSMż. z Archidiecezji Wileńskiej. Zebranie zainicjowała p. Prezeska KSMż. Helena Buczyńska witając Jego Ex. Ks. Arcybiskupa Romualda Jałbrzykowskiego Metr. Wileńskiego, p. Prezesa A. K. Jana Oskwarek-Sierosławskiego, Przewielebnych Księży, panie członkinie współpracujące oraz zebrane druchny naszym hasłem „Sprawie służ”, poczym zebrani odśpiewali hymn „Pieśń hołdu Maryi”.

Następnie powołano Prezydium w osobach druchny Bohdziunówny z Bieniakoń, Klejwówny z Sokółki i Kaluzanki z Wilna i stwierdzono obecność delegatów ze 164 Oddziałów w liczbie 314 członkiń, poczym nastąpiły przemówienia Szanownych gości.

Jego Ekscelencja Ksiądz Arcybiskup Romuald Jałbrzykowski Metropolita Wileński powitał licznie zebrane Druchny i zachęcał do wytrwałej pracy, składając jednocześnie życzenia, by praca w obradach Zjazdu wydała jak najobfitsze owoce.

Następnie zabrał głos p. Prezes A. K. wyrażając swą radość, iż pod sztandarem Maryi zebrało się przeszło 12.000 młodzieży żeńskiej

